

Obrazložitev Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterja sistema zemeljskega plina

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) je na podlagi drugega odstavka 104. člena Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22, v nadaljevanju ZOP) zadolžena za izdajo Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterja sistema zemeljskega plina (v nadaljevanju akt).

Z aktom se določa metodologija za določitev regulativnega okvira operaterjev sistema, ki temelji na metodi reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin. Omenjena metoda zagotavlja operaterjem sistema pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom.

Agencija je pripravila osnutek akta. V nadaljevanju so podane najpomembnejše spremembe, ki so vključene v osnutek akta, glede na veljavno metodologijo za določitev regulativnega okvira:

1. Uskladitev besedila z ZOP

Agencija je predlog besedila akta uskladila s VII. poglavjem ZOP.

2. Določitev stroškov delovanja in vzdrževanja

Akt določa, da se pri določitvi nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja za prvo leto regulativnega obdobja upošteva povprečna realizirana vrednost tovrstnih stroškov iz obdobja t-10 do t-5, ugotovljenih na podlagi določb akta. Pri izračunu osnove za določitev nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja se za regulativno obdobje 2025-2027 upošteva zahtevana učinkovitost operaterjev sistema določena le na podlagi faktorja splošne produktivnosti gospodarstva.

Ker se kot osnova za določitev nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja upoštevajo tovrstni realizirani stroški preteklih let, akt med nenadzorovanimi stroški delovanja in vzdrževanja v okviru odstopanj od regulativnega okvira ne opredeljuje novih nalog.

3. Določanje upravičenih stroškov in virov za pokrivanje upravičenih stroškov v primeru prenehanja opravljanja dejavnosti operaterja sistema na delu ali celotnem geografskem območju.

Agencija ugotavlja, da na območju določenih lokalnih skupnosti že med prvim regulativnim obdobjem po tem aktu poteče podeljena pravica za izvajanje gospodarske javne službe dejavnosti operaterja distribucijskega sistema. V kolikor bo prišlo v teh lokalnih skupnosti do prenehanja izvajanja dejavnosti distribucije zemeljskega plina ali bo to dejavnost pričel opravljati drug operater distribucijskega sistema osnutek akta vsebuje določbe, ki so z vidika podaje zahteve drugega operaterja sistema za pridobitev soglasja agencije, z vidika določitve regulativnega okvira drugega operaterja sistema za preostanek regulativnega obdobja in z vidika izračuna odstopanj od regulativnega okvira za obstoječega in drugega operaterja sistema potrebne v tovrstnih primerih.

Osnutek akta določa, da se bodo lokalne skupnosti, v katerih bo operater sistema v regulativnem obdobju prenehal izvajati dejavnost, obravnavale kot ločena geografska območja. Dejstvo prenehanja izvajanja dejavnosti v posameznih lokalni skupnosti med trajanjem regulativnega obdobja se bo upoštevalo pri izračunu odstopanj od regulativnega okvira v letu prenehanja in v vseh naslednjih letih do konca regulativnega obdobja. Akt določa pravila, po katerih se bodo določali priznani upravičeni stroški in priznani viri za pokrivanje upravičenih stroškov pri obstoječem operaterju sistema. Pri tem akt opredeljuje

merila za delitev priznanih upravičenih stroškov in priznanih virov na geografsko območje, na katerem bo operater sistema še dalje izvajal dejavnost, in na geografsko območje, na katerem bo operater sistema prenehal izvajati dejavnosti. Prav tako je v aktu določen način preračuna priznanih upravičenih stroškov in virov za pokrivanje upravičenih stroškov v primeru, ko operater sistema preneha izvajati dejavnost na celotnem geografskem območju oziroma v primeru spremembe trajanja regulativnega obdobja.

Akt določa tudi način določitve stanj odstopanj od regulativnega okvira za operaterja sistema, ki bo prenehal izvajati dejavnost na celotnem geografskem območju ali v posamezni lokalni skupnosti.

V aktu je razširjeno poglavje o zahtevi za izdajo soglasja, ki poleg zahteve v primeru prvega izvajanja dejavnosti določa tudi vsebino zahteve v primeru, če med trajanjem regulativnega obdobja na območju posamezne lokalne skupnosti začne dejavnost opravljati drug operater sistema. Za namene določitve regulativnega okvira za drugega operaterja sistema za geografsko območje, na katerem bo začel izvajati dejavnost, je opredeljen nabor podatkov, ki jih mora obstoječi operater sistema posredovati drugemu operaterju sistema in agenciji, ter rok za posredovanje tovrstnih podatkov. Prav tako je določen rok, do katerega mora drug operater sistema agenciji posredovati zahtevo za izdajo soglasja k regulativnemu okviru, tarifnim postavkam omrežnine in tarifnim postavkam za preostale storitve za geografsko območje, na katerem bo pričel opravljati dejavnost prenosa ali distribucije zemeljskega plina.

V Mariboru, 5. februarja 2024